

9. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

9.1. Mevzuat, Müfredat, Politika, Paydaş Analizleri

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi web sitesinde bulunan Statüler, Kurum Yönetmelikleri, Yönergeler, Esas ve Usuller, Araştırma Merkezleri, Koordinatörlükler, Komisyonlar, Kurullar, Stratejik Planlar, Faaliyet Raporları, AKTS Bilgi Paketi, Akademik Veri Yönetim Sistemi, üniversitenin misyonu ve vizyonu detaylı bir şekilde incelenerek üniversitelerde LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliğini izlemek üzere verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

GÖSTERGE	PUANLAR			Bulgular
	0	1	2	
1. Üniversitelerde Akademik Faaliyetlerde LGBTİ+ Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği				3/10
1.1. Eğitimin her aşamasında (önlisans, lisans, yüksek lisans, doktora) LGBTİ+ hakları bağlamında ve toplumsal cinsiyet konusunda zorunlu derslerin sayısı	1			Adında anahtar sözcük bulunan 3 zorunlu ders
1.2. Eğitimin her aşamasında (önlisans, lisans, yüksek lisans, doktora) LGBTİ+ hakları bağlamında ve toplumsal cinsiyet konusunda seçmeli derslerin sayısı	2			Adında anahtar sözcük bulunan 25 seçmeli ders
1.3. Üniversitelerde LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine akademik etkinlik	0			İnsan Cinsel Kimliğinin Olağan Çeşitliliği (panel, 2019), 1 akademik yayım
1.4. Üniversitelerdeki toplumsal cinsiyet ve kadın çalışmaları bölümlerinin sayısı	0			
1.5. Üniversitelerdeki toplumsal cinsiyet ve kadın araştırma merkezlerinin sayısı	0			
2. LGBTİ+'lar İçin Kampüs İklimi				6/10
2.1. Üniversitelerde LGBTİ+ dayanışma/araştırma kulüplerinin sayısı	2			Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi LGBTİQA+ Topluluğu (Kuir AYBÜ)
2.2. Üniversitelerde LGBTİ+ Topluluğun statüsü (resmi/ resmileşme sürecinde/resmi olmayan)	0			
2.3. Üniversitelerde LGBTİ+'lar özelinde etkinlik sayısı	2			4 etkinlik
2.4. Kampüslerdeki Onur Haftası/Ayı etkinliklerinin sayısı	0			
2.5. Kampüslerdeki 8 Mart etkinliklerinin sayısı	2			10 etkinlik
3. Üniversitelerde LGBTİ+fobik ve cinsiyetçi kalıplar				0/8
3.1. LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet farkındalığını artıran kampanya ve bilgilendirici materyal sayısı	0			

3.2.	Üniversite çalışanları ve yönetici kadro başta olmak üzere üniversite mensuplarına yönelik düzenlenen LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim ve seminer sayısı	0	
3.3	Üniversite web sitelerinde bulunan açıklamalarda LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun demeç sayısı	0	
3.4	Üniversitelerin paylaştığı LGBTİ+ hakları bağlamında incelenebilecek toplumsal cinsiyet eşitliğine dair rapor sayısı	0	
PUAN			9/28

Aile ve Toplum Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin amaçları³² kadın ve aile ekseninde belirlenmiş; toplumsal cinsiyet ya da toplumsal cinsiyet eşitliği ifadelerine yer verilmiştir. Üniversite bünyesinde bulunan Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi LGBTİQA+ Topluluğu (Kuir AYBÜ) resmi olmayan bir LGBTİ+ topluluğudur³³.

Üniversite ders müfredatları arasında anahtar sözcükleri içeren dersler büyük ölçüde Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde verilmektedir. Cinsel sağlık ve cinsellik terapisi üzerine birer ders bulunan üniversite müfredatında ağırlık kadın sağlığı odaklıdır. Müfredat içerisinde başlığında toplumsal cinsiyet kavramını taşıyan 6 ders bulunmaktadır.

Psikoloji Kulübü, İnsan Cinsel Kimliğinin Olağan Çeşitliliği başlıklı akademik etkinlik düzenlemiştir ve bu kapsamda psikoloji alanında LGBTİ+ odaklı güncel meseleler ele alınmıştır.

Üniversitelerde LGBTİ+ Haklarına Erişim Göstergeleri	GÖSTERGE	PUANLAR			Bulgular
		0	1	2	
1.	Üniversite Mevzuat, Yönerge ve Politika Belgelerinde LGBTİ+ Hakları Bağlamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği				2/12
1.1.	CEDAW ve İstanbul Sözleşmesi'ne atıfta bulunan yönetmelik ve yönerge sayısı	0			
1.2.	Mevzuat, Yönerge ve Politika metinlerinde "toplumsal cinsiyet" ve "cinsel yönelim", "cinsiyet kimliği" gibi kavramlara atıf sayısı	0			
1.3.	Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden 5 No'lu amaca atıfta bulunan yönetmelik, yönerge ve politika sayısı	0			
1.4.	Toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyici yönetmelik sayısı	0			
1.5.	Üniversitelerin toplumsal cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelime yönelik ayrımcılık karşıtı politika sayısı	0			

32 Aile ve Toplum Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği. Resmi Gazete Tarihi 7.02.2016 Resmî Gazete Sayısı: 31388.

33 Topluluğun resmileşme sürecine dair görüşleri için bkz. ÜniKuir Derneği, Üniversiteli LGBTİ+ Öğrenci Toplulukları Yıllık Raporu 2021.

1.6.	Diploma Mezuniyet Belgelerinde İsim Değişikliği yollarının açık ve anlaşılır bir şekilde belirtilmesi	2	Mezuniyet ve Diploma Yönergesi
2.	Üniversitelerin TCE'ye dikkat çekmek için STK'larla yaptıkları iş birlikleri, etkinlikler		1/4
2.1.	STK'lar ile birlikte yürütülen kampanya, ortak çalışma, etkinlik, iş birliği sayısı ve buradaki TCE bağlamında çeşitlilik (kurum çeşitliliği, ortaklık çeşitlilikleri) sayısı	1	1 etkinlik / Mobbing Eğitim Yardım Araştırma Derneği (MEYAD)
2.2.	STK'larla birlikte oluşturulan ve hayata geçirilen modellerin sayısı	0	
3.	Üniversitelerde Şiddet ve Taciz ile Mücadelenin Kurumsallaşması: CTS Birimleri		1/10
3.1.	Üniversitelerdeki aktif CTS birimi sayısı	0	
3.2.	Üniversitelerdeki CTS birimlerine başvuru yollarının açık ve anlaşılır bir şekilde belirtilmesi	0	
3.3.	CTS birimlerine dair bilgi alınabilecek üniversite-web sitesinin varlığı	0	
3.4.	CTS birimlerinde adalete erişime yardımcı olma, yönlendirme, psikolojik destek verme gibi durumlara dair bir içeriklerin varlığı	0	
3.5.	Taciz ve mobbing gibi konular hakkında verilen eğitim ve/veya seminer sayısı	1	2 etkinlik
PUAN			4/26

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Mezuniyet ve Diploma Yönergesinde³⁴ isim değişikliği durumunda izlenecek yollara bakıldığında öğrencinin talebine göre belgelerin düzenlendiği, diploma hazırlanmış veya teslim edilmişse değişikliklerin diplomanın arka yüzüne tarih ve açıklama yazılarak şerh düşüleceği belirtilmiştir.

9.2. LGBTİ+ Hakları Ölçeği

Araştırmaya Yıldırım Beyazıt Üniversitesi mensubu olan 51 öğrenci, 3 akademik personel ve 3 2016 sonrası mezun olmak üzere toplam 57 kişi katılmıştır. Araştırmaya katılan 57 kişiye LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeğinde yer alan 19 soru yöneltilmiş ve 1-5 yanıt aralığında likert tipi sorulara katılımcıların verdikleri yanıtların analizlerinden elde edilen bulgular aşağıda gösterilmektedir. Aşağıda yer verilen bulgulara, katılımcıların verdiği yanıtların ortalamalarının 100'lük değerlere dönüştürülmesi yoluyla ulaşılmıştır.

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeği Skorları

34 Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Mezuniyet ve Diploma Yönergesi. 02.05.2016 tarihli 14/03 Sayılı Senato Kararı.

1	Üniversitede LGBTİ+ hakları özgürce savunulur.	16,67	Örgütlenme ve Savunuculuk	20,87
2	Üniversitede LGBTİ+ haklarına ilişkin faaliyetler özgürce gerçekleştirilir.	12,72		
3	Üniversitede LGBTİ+ temalı faaliyetler özgürce gerçekleştirilir.	14,04		
4	Üniversitede LGBTİ+ öğrenciler, LGBTİ+ haklarını savunmak için bir araya gelebilir.	34,65		
5	Üniversitede LGBTİ+'lar, öğrenci toplulukları bünyesine örgütlenebilir.	29,83		
6	Üniversitede Onur Yürüyüşü özgürce düzenlenebilir.	8,33		
7	Öğrenci toplulukları içerisinde LGBTİ+'lar kendilerini özgürce ifade edebilirler.	29,83	Güvenli Alan	30,85
8	Derslikler LGBTİ+'lar için güvenlidir.	30,70		
9	Ortak kullanım alanları (örn. kafeterya, kantin, kütüphane, çalışma salonları, laboratuvarlar, yemekhaneler, spor tesisleri ve benzeri sosyalleşme alanları gibi) LGBTİ+'lar için güvenlidir.	35,09		
10	İdari binalar LGBTİ+'lar için güvenlidir.	26,76	Üniversite Mensuplarının Algı ve Tutumu	16,08
11	Üniversite yönetimi LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	11,40		
12	İdari personel LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	12,72		
13	Üniversite güvenlik görevlileri LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	11,40		
14	Üniversite yönetimi öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	21,93		
15	İdari personel öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	18,42		
16	Üniversite güvenlik görevlileri öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	20,62	Akran Davranışları	45,32
17	Öğrenciler LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	42,55		
18	Öğrenciler kendi aralarında iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	48,25		
19	Arkadaş ortamında LGBTİ+'lara dair meseleler, olumlu bir atmosferde konuşulur.	45,18	TOPLAM	28,28

Yukarıdaki tabloda görülebileceği gibi Yıldırım Beyazıt Üniversitesi mensupları üniversitede örgütlenme imkanları ile ilgili LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeğinin 7 sorudan oluşan Örgütlenme ve Savunuculuk alt boyutuna 20,87, üniversitenin LGBTİ+'lar için güvenli olması ile ilgili 3 sorudan oluşan Güvenli Alan alt boyutuna 30,85, üniversite mensuplarının LGBTİ+'lara karşı düşünce ve davranışları ile ilgili 6 sorudan oluşan Üniversite Mensuplarının Algı ve Tutumu alt boyutuna 16,08, ve son olarak akranlarının LGBTİ+ öğrencilere karşı tutumunu ölçen 3 sorudan oluşan Akran Davranışları alt boyutuna 45,32 puan olarak hesaplanmış yanıtlar vermişlerdir. Ölçekte yer alan sorulara verilen yanıtlar sonucunda Yıldırım Beyazıt Üniversitesi için toplam skor 28,28 olarak hesaplanmıştır.

9.3. LGBTİ+'lara Yönelik Ayrımcılık Ölçeği

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi LGBTİ+'lara Yönelik Ayrımcılık Ölçeği Skorları

1	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar sözlü şiddete maruz bırakılmazlar.	33,75	Şiddet	42,75
2	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar fiziksel şiddete maruz bırakılmazlar.	54,75		
3	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar psikolojik şiddete maruz bırakılmazlar.	34,00		
4	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar cinsel tacize maruz bırakılmazlar.	51,25		
5	Üniversite içerisinde ayrımcılığa uğrayan LGBTİ+'lar bunu rahatça ifade edebilir.	45,50	Akademik Faaliyetler	40,75
6	Dersler sırasında dersi veren öğretim elemanı toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	40,25		
7	Dersler sırasında öğrenciler toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	45,50		
8	Ders içerikleri toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	39,25		
9	Derslerde LGBTİ+'lar ayrımcılığa uğramaz.	39,25		
10	Ders dışı akademik faaliyetlerde (seminer, çalıştay, atölye vb.) LGBTİ+'lar ayrımcılığa uğramaz.	36,75		
11	Üniversitede LGBTİ+'lar akademik personelle iletişim kurarken eşit muamele görür.	37,25		
12	Üniversitede LGBTİ+'lar öğrencilerle iletişim kurarken eşit muamele görür.	41,50		
13	Yurtlarda LGBTİ+'lar ayrımcılığa maruz bırakılmazlar.	21,25	Barınma	26,25
14	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurt yönetimiyle iletişim kurarken eşit muamele görür.	25,00		
15	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurt personeliyle iletişim kurarken eşit muamele görür.	26,75		
16	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurttan kalan öğrencilerle iletişim kurarken eşit muamele görür.	32,25		
			TOPLAM	37,50

Yukarıdaki tabloda görülebileceği gibi Yıldırım Beyazıt Üniversitesi mensupları üniversitede LGBTİ+'ların şiddete maruz bırakılmaları ile ilgili 4 sorudan oluşan LGBTİ+'lara Yönelik Ayrımcılık Ölçeği, Ayrımcılık: Şiddet alt boyutuna 42,75, akademik faaliyetler sırasında ayrımcılığa maruz bırakılma ile ilgili 8 sorudan oluşan Ayrımcılık: Akademik faaliyetler alt boyutuna 40,75 öğrencilerin yurtlarda ayrımcılığa maruz bırakılmaları ile ilgili 4 sorudan oluşan Ayrımcılık: Barınma alt boyutuna 26,25 puan olarak hesaplanmış yanıtlar vermişlerdir. Ölçekte yer alan sorulara verilen yanıtlar sonucunda Yıldırım Beyazıt Üniversitesi için toplam skor 37,50 olarak hesaplanmıştır.